

„ЗАСТАВА“ излази два пут у недељу, четвртом и недељом.

Цена је на годину 10 фор., на по године 5 фор., на четврт године 2 фор. 50 новч. а. вр. за Аустрију, а за Србију на годину 100 гроша, на по год. 50, а на четврт године 25 гроша.

ЗАСТАВА.

Огласи се рачунају по копачки врсти, које из гармона заузимају, и за сваку врсту плаћа се за први пут 6, за сваки даљи пут 4 новч. Осим тога за жиг увек по 30 новч. Дописе се шаљу уредништву а предплату администрацији „ЗАСТАВА“ у Пешти, Weisze Schiffs-Gasse N. 4. II. St. 42.

БРОЈ 38.

у Пешти, у недељу 19. јунија 1866.

ГОДИНА I.

П О З И В

НА ПРЕДПЛАТУ НА „ЗАСТАВУ.“

На измаку II. четврти предплате на наш лист, позивамо уљудно оне сународнике, и предплатнике наше, којима предплата изилази, да предплату на даљу четврт или по годину поновити изволе.

Ми смо у почетку казали, да ће наш лист у Пешти излазити, док уг. сабор траје, и почем је сабор одгођен, то да не би забуне било, изјављујемо, да ће мо и даље лист наш у Пешти излазити, једно што сабор није разрешен, и може на скоро опет сазван бити, друго што је у овом бурном времену Пешта свакако у већем и живљем саобраштају светски догађаја, и много се што и боље и пре у њој дознати, и нашем свету саобштити може.

Времена су озбиљна. Средња и јужна Европа стоје у пламену. Три велике силе боре се. Две највеће силе сувоzemне европске на два краја Европе положене, стоје на опрезу, или да пламен рата још већма распале, или погасе — и у једном и другом случају предстоје важне промене у Европи, које ће облик њен на дуже време променити.

Од ови догађаја и промена зависе и два друга питања, која се нашег народа особито тичу. Прво је уставно и народно питање у Аустрији и Угарској, друго развитак источног питања.

Ми ћемо светске догађаје и промене пратити, и то не само по њиовом спољашњем појаву, него и њиовом унутрашњем значају и упливу, које на наша угарско-аустријска, и источна питања имају.

Како сад на јавност изилазе и угарски предлози о заједничким односијима са Аустријом, и преговори уг. одбора са слав. хрватским, ми ћемо и ова питања толико расветљавати, да наша публика у стању буде, у ствари подпуно оријентовати се, и свој суд изрећи.

Да би ратне вести што брже јављати могли ставили смо се у обшту новинарску телеграфску свезу, и ако међу једним и другим бројем листа нашег каква замашна и одлучна ратна новост стигне, саобштити ћемо је по могућству у особеним телеграмима.

Умољавамо дакле сународнике наше, да изволе многобројном предплатом својом лист наш материјално подпомоћи, како би и он своју уму снагу све већма развио, и за сад унутрашње, и после спољашње — чешћим излажењем — напредовати могао.

Пријатеље наше умољавамо, да нас са дописима морално подпомогну, не само саобштењем местни и предельни новости и догађаја, него, што у нас још прилично оскудева, сабаштењем своји или своје околине мњења о текућим питањима, која у живот и живац народа нашега засецају, била ова уставног, или народног значаја. Тако се тек зраци јавног мњења прикупљају у органима јавног мњења, и тако тек свест народна одсјајаје кроз приему јавни органа на зреник политични, где је други народи спазити и уважити могу.

Предплата износи:

У нашим земљама: на четврт год. 2 фор. 50 новч. „ по године 5 „ — „

За Србију: на четврт год. 25 гроша. „ на по године 50 гроша чар.

У рублама, и мањем руском, као и у бушеном новцу неможемо због великог губитка предплату примати.

Србску поштарину имају предплатници у Србији сами наплаћивати.

Који су нам предплатници у почетку 5 фор. на по год. дана послали, да изволе већ сад погоднишњу предплату поновити, одбивши 50 нов. од даље предплате, почем предплата до 1. јул. 4 фор. 50 нов. износи. Ово и зато молимо, да би се изравнало редовно четврт и погодишње рачунање. Из истог узрока добро би нам учинили и они, који су тримесечну предплату од нашег 1. јун. рачунајући послали, кад би за речено изравнање рачуна још 84 нов. послали, па да им се предплата за целу ову четврт броји.

Предплата се шаље у наплаћеном писму, г.г. скупитељи од 5 предплатника и више могу поштарину од предплате одбити.

Умољавамо да нам се предплата по самом значењу свом напред пошље, једно краћег рачуна ради, а друго што је појединима лакше мале сумице, него на-

ма веће суме напред издати, и најпосле, што је то код свију страни новина обично. Који су у рестанцији за досад, да би се трошак шаљања умалио, пристајемо, да рестанцију пообновљењем даље предплате пошљу.

Са обзиром на те околности, да нема свуда поште за шаљање новца, остављамо за така места рок предплате до 10. јул. т. г. за које се време прилика шаљању дати може.

Досадашње скупитеље наше умољавамо, да се својски у интересу и публике и листа потруде, да на време предплату скупе и пошљу; где још нема скупитеља, умољавамо наше присне пријатеље, да се и без нашег особеног позива, у свом месту и околини бар за време прима скупитељског посла и труда, док нам време не допусти, да се сами за то више побринемо. Г. скупитељима припада 11. број бесплатно, а при већем броју предплатника у име на захтевања и дања накнада труда и трошка.

Обраћамо пажњу пошт. публике и г. скупитеља наши на још једну околност. У троједној краљевини, а рочито у слав. хрватској крајини нашој живи већа половина Србаља, где је наша књижевност у опште, и журналистика у особ у врло малој мери развистрањена, и то због оскудности и свести и имања. Дужност нам је ту помоћи, и бар свест народну унапредити. Ми смо досад и „Срб. Дневника“ и „Заставе“ по 12. комада бесплатно тамо шаљали, и још шаљемо на ваљало би, да имућнија наши притекну. Г. скупитељима нашим којима би више од једног броја припадало просто је накнаду труда свог на то употребити, и одредити, да се тамо у то име лист наш шаље, а други би могли у то име ревећу скупити, у ком смо случају готови по 8. ф. годишње (2 фор. тримесечно) лист наш у оне стране шаљати о чему би јаван рачун дали.

Уредништво „Заставе.“

Пешта, 18. јунија.

Немци загазише у реку братске крви, на ужас Европи и жалост човештву. 15. (27.) јунија започела се крвава борба између главне пруске војске, под предводништвом принцева: Фридриха Вилхелма и Карла Фридриха, и сједињене саксонске и аустријске војске, под глав. аустр. војводом, Бенедиком. Славенска земља Чешка дочекала је ту несрећу, да североисточним крајем својим буде бојиште, на коме се данас, које с једне које с друге стране до 600,000 војника крве. Бојиште то простире се у дужину до 20 миља, а из низа телеграма које ниже саобштавамо, видиће наши читаоци, како се на тој линији у једно исто време на трима разним тачкама бије: између Минхенгеца и Подола, између Находа, Скалица и Најштата, и код Освицима. Телеграми не кажу ништа ближе о том боју, али и ово што кажу доста је, па да се он сматра као претеча жешће и веће немачке битке. У Бечу се очекивало већ јуче (16.), да се чује што одсудно са бојног поља из Чешке, па у том очекивању обећало се издати и напредан лист „Винер Цтга.“ Истина јучерањи дан прође, и напредан лист „В. Цтга.“ ни за какав пресудан догађај не јави; али што јуче није било, то лако може бити сутра, или прекосутра.

Бечки листови доносе телеграме, по којима као да ће и савезничка војска, која се налази између Дармштата и Франкфурта скоро започети борбу. Та војска учинила је један корак напред, преместивши свој главни табор из Франкфурта у Фридберг, малу варош на друму од Касела у Франкфурт.

О хановеранској војсци још ништа извесно. Зна се само, да су јој Пруси 13. (25.) т. м. оставили били још 24 сата на размисљење: хоће ли се предати, а за услов предаје постављено је: да се краљу остави слобода, да иде куда хоће; да се војска (15 до 20 хиљада на броју) распусти, а њени официри својим фамилијама поврате. Шта је после тога било, то идемо да чујемо.

За к. хесенског кнеза потврђује се, да су га Пруси опремили у неку тврдињу њихову, по неким у Минден. Пруски генерал Бајер, који заповеда над пруском војском у К. Хесенској, јавио је једним прогласом грађанима те земље, да је власт изборног кнеза суспеч-

дована, па су и његови министри уклоњени са њихова звања. Обећава се у истом прогласу, да ће се поштовати устав, закони и сопственост државе, и да ће се оставити народу, да бира јавне званичнике. Народ тој, пошто је толико страдао од насиља и притиска ђудљивог кнежића, није хтео ни прста помаћи ради одбране неваљалог владоца.

После дугог домишљања в. војводица Баденска придружила се Аустрији и савезницима ове противу Прусије. За в. војводу баденског, који је зет пруском краљу, чује се да ће дати оставку на престо.

Војвода од Саксен-Мајнингена и војводица од Рајса (старија личија) нису примили понуду пруског савеза. — А досад су изступили из старог немачког савеза, по примеру Прусије, ове државице: војводица Олденбург, војв. Анхалт, обе војв. Мекленбург, као и оба Шварцбурга, Кобург, Алтенбург, Валдек и Детмолд. На неучествују више у старом немачком савезу ни Либек, Луксенбург, Брауншвајг и Шаумбург.

Да би одбила од себе свако непријатељство спрам народа европских, Прусија је, као што се чује, јалила се код страних дворова на Аустрију, наводећи да ова противно законима међународним распростире неистините новости противу ње.

Телеграми из Италије потврђују да краљевој војсци није испео за руком први покушај прелиза преко Минчија. Међутим Италијани се теше да су се раброборили са Аустријанцима. Бој на Кустози био је, по париским листовима врло крвав, и трајао је 6 сати на најжешћој врућини. Прво оделење италијанске војске, оделење Черале под Дурандом, једино је компромитовано у томе боју, но и оно се раброборило, бранећи све стопу за стопом земљу коју је било заузело на левој обали Минчија. То оделење једва да је бројило до 40,000 војника. — Краљ који је пре истог боја имао свој табор у Кремони, преселио се са тим табором у Брешију, и заузима такав положај на језеру Гарди и језеру Комо, да отуд врло zgodно може подпомагати радњу Чијалдинија. А овај има задатак да зађе с лева аустријској и тиролској војсци, које би долазиле преко Бормија, ако им Гарибалди неби пут препречио. Сад има око 70,000 нове итал. војске, која чека да се са Аустријанцима дохвати. По телеграмима од 15 (27), Чијалдини је прешао реку Пад још 11 (23); а тог дана је и флота итал. оставила Тарент са наложима под печатом, које је имала отворити на мору и проучити из њих куда ће и на коју страну. На тој флоти веле да има до 25,000 војника; уз то се зна, да се у Анкони и у Бриндину пакупило петнаесте иљада добровољаца под управом Гарибалдовог сина, Менотија.

Бечки листови дознају најпосле да су Италијани сасвим одустали од њиховог првашњег плана ударања, па се сад прикупљају код Кремонне и Пијаченце. Шта више и Чијалдини је оставио тачке које је био заузео на Паду, па се повлачи Болоњи, а отуд ће се управити краљевој војсци натраг према горњем Паду.

Из Флоренције јављају, да је најстарији министар Риказолије 12. т. м. примио једну депутацију грађана из Трста и Истрије, који су му изјавили жељу народа те земље, да се присаједини краљевини Италије.

Глас о промени министарства у Инглеској потврђује се аустријским листовима. На челу новог министарства имао би бити лорд Дерби, који припада торијевској (консервативској, назадињачкој) странци. Ако се то обистини, онда се могу очекивати замашније промене у Инглеској. Индустриски и учени инглески свет сложено су одвратни од торијевог министарства. Већ чим се почело поговарати о таквом министарству, одма се почело јавно протестовати противу њега. У више вароши држани су политични сабори (митинги), на којима се осведочавало поверење у данашњу владу, и изјављивала жеља, да се пре парламент распусти, ако се он са владом не слаже, него да се министарство промени. У слободњачким листовима инглеским такође се унапред изјавило неповерење у ново торијевско министарство. По тим листовима, то министарство служило би и у Инглеској и ван Инглеске једино деспотизму и тиранији, и нико никаква добра од њега неби видео. За Инглеску би била права погрда, говораху ти листови, имати тако неваљало министарство, па још у ово време, кад се решава будућност

Европе, која се једино организовањем демократије ујемчати може. Торијевско министарство направило би Инглеску огњаштем реакционара противу сваког напредка људског; оно би је довело у неслогу са Француском; па по свој прилици ушло и у заверу деспота противу слободе народа и људи. Споменути инглесови веде, „торизам је истина јак, али није непобедив: са Торијевцима у власти огорчење народа могло би се распалити толико, да се затражи нови Кромуел, који би са Инглеске ту рђу стресао.“ По најновијим гласовима из Лондона, од како се у парламенту успело, да се поквари предлог закона о већој слободи и правичности у изборима скупштинара, у Инглеској је у народу велико незадовољство, нарочито су се раденици узрујали. Гроф Гросвенор и лорд Илчо, који су били толико поштовани у војсци добровољаца, где су и сами виша места заузимали, сад пошто су радили да оборе споменути предлог закона, никако их више војска добровољаца не трпи. Ономад их је са звиждањем та војска предурела, па их је са јвним пребацавањем кућа управо отерала, а лорд Илчо једва што је жив умакао из огорчене гомиле. Ако би тако огорчење даље мах узело, могло би се најпосле и у саму револуцију изметути. —

Из Цариграда јављају, да је Омер паша 7. т. м. отишао у Шумлу, а у Бечу се дознаје, да је већ дошао у Ручук, заједно са Мохамед пашом и са више штабских официра. Сад остаје само, да нам бечки листови јаве, да су Турци у Румунску упали.

У Пиреји, као што се из Атине чује, очекују се више инглеских и француских ратних лађа и једна руска фрегата.

У Шнаполској је последњих дана једно одељење војске било покушало да дигне народ на буну противу зле владе, но ова је успела са осталом војском да ту буну спречи; сад се опет јавља о небројеним политичким затворима тамо, и сматра се, да опасност буне није сасвим одклоњена.

РУСИЈА И СРБИЈА, БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА.

IV.

Задатак је Србије, да она у сзеци са Црном Гором своју једнокрвну и једноплемену браћу у Турској, наиме у Ст. Србији, Босни и Херцеговини ослободи, да Србе са оне стране Саве и Уне уједини, и тако самосталну државу, већу Србију оснује. Ово је Србија својој браћи дужна, једно зато, што крв није вода, а друго зато, што је и за ослобођење Србије много кап крви и зноја други Србаља пала. Но Србија је то и сама себи дужна. Оволика Србија, као што је данас, неможе се дуго држати, а још мање ће се моћи довољно развити. За одржање самосталности своје, за развитак и напредак у свима струкама учене и стварне културе иште се већи простор, и више људства и средстава. Србија данас издржава справу државну, која би и за пространију државу довољна била, па у том све силе своје троши, а на друге јој људске цели слаба, што преостаје. Србија би у овом стању вегетовала, док не би са свију страна надкриљена, и најпре материјално, па онда и политично развијенијој и јачој културној држави подлегла. Она дакле у интересу самоодржавања, и напредка свог мора се разширити, или ти са србским земљама у Турској и са Црном Гором ујединити.

Задатак овај Србије имао је Карађорђе пред очима. Он је са инстинктом женијални природни људи и ослободитеља свога народа, увидио, да је судбина данашње Србије тесно скопчана са судбином, са ослобођењем и уједињењем Босне и Херцеговине, и зато је Црногорцима руку пружио.

Од оно доба многе су згоде и прилике пропуштене, у којима би могуће било, Босну, Херцеговину и Ст. Србију ослободити. Време јелинске хетерије и јелинског рата, (1821—1829), 1848. и 1862. г. пропуштене су. Милош наново ослободио и разширио је Србију са неколико окружија, а остало време употребио на тврђење државне власти у Србији. Влада младог кнеза Михаила пробуди наде у Бугара и Босанаца — али је европска дипломатија била на опрезу; она је себи предузела, да владетељу у подунавским кнежевинама, па и Србији и Грчкој ногу подмете, чим опази, да мисли на ослобођење браће своје у Турској — па како кнез Михаил први пут паде, владе србске бојаше се и прословити о ослобођењу браће своје, но сва им брига бијаше, како ће себе у земљи утврдити. За то време почеше у Србију саможиви дух, чезња за талирима и дукатима усељавати, и множина мишљаше: „Нама је добро, не фали нам ништа, а коме је до ослобођења, нека се крвави као — и наши оцеви.“ Да би боље могло бити, и да постојеће добро неможе у оваком спреченом стању, и у веку, где се са већим силама ради, дуготрајно бити, шта више, да би Србију у том стању могла судбина Босне и Херцеговине постићи, и да би штедећи сад крви своје од браће своје, могла допасти шака, у којима ће за туђе цели немилице, и нехотице пококом крв проливати, на то се није помишљало.

Год. 1858. буде Милош у Србију повраћен, не из обзира на некомртво легитимно право, које без

унутрашњег значаја вредности нема, него баш зато, што се од њега разширење Србије, а од сина му, и то духу времена (сходан развитак уставне слободе, просвете и благостања после толикогодишње штагнације очекивало.

Нећемо да се обазиремо натраг, и да изпитујемо, је ли 1862. год. Србија толико опремна била, да би у савезу са Црном Гором Омер- и Дервиш-пашу и једину им турску војску потући могла, и ко је крив, ако није спреме било — ми ћемо да узмемо садашњост на око.

Да је Србија сад спремна, то несмемо сумњати, јер се неспрема сад ничим не би изпричати, а некамо ли оправдати могла. Остаје дакле да видимо, је ли иначе згода и прилика саде за ослобођење Босне, и Херцеговине.

Познато је, да Турску двоје у животу одржава: прво суревновање Русије и Француске у опште а у том питању особито, јер да се ове две силе сложе, био би на један или други начин крај Турској; друго Енглеска и Аустрија, које држе, да им је одржање Турске у интересу. Ми држимо, да ни Русија ни Француска никад не би на пут стале, да Србија, Босну и Херцеговину узме, и у опште, да се Хришћани у Турској ослободе. Русија не, јер ма какве скривене мисли имала, не би могла оружје своје противу Хришћана дићи, почем она и за своје могуће планове симпатије Хришћана у Турској треба, које би тим начином на један ма изгубила; Француска пак не би такође оружаном руком противу тога била, не само због тога, што би тим своје начело народности побијала, него што Наполеон III. такође много до симпатије хришћански народа у Турској држи, и радо се као покровитељ народног ослобођења сматра. Сила, која би у другом времену можда и противу воље и закључења европске конференције Србији на пут стала, сад то чинити није у стању, а Енглеска би се добро промислила, пре него што би се сама с Турском у бој противу хришћански народа упустила. И Енглеска све већма увиђа, да је одржање Турске више стаје, него што јој вреди, да се Турска неможе за дуго одржати, и она се више мешања други велики сила у Турској и деобе Турске, него ослобођења сами народа у Турској боји, те не би похитила, да својим мешањем баш изазове мешање Русије и Француске. Док би се ствари у средњој и јужној Европи стишале, догде би се Србија, пруживши руку Црној Гори, могла у посед Босне и Херцеговине ставити, а данас дипломатија „свршена дела“ у опште, а у источном питању особено прилично уважава — то смо и из владања њеног према Руманији и при избору Кузе, и Хохенцолерна видели. Истина да је ту Наполеон III. моћан покровитељ — али по досадашњем понашању Србије и према Француској и Русији не би се имали узрока бојати, да би спрам Србаља неправичнији били — шта више као што је Србија особита точка на истоку, где се интереси севера и запада сусретају, и изпрекрштавају, тако и суревновање Русије и Француске овде у том смислу сусрета, да се обе силе надтичу у том, који ће се Србији, кад иначе није, наклоњена показати. Једини би само услов био, да Србија не постане огњаште европске револуције — чега се није бојати.

Русија ће по свој прилици дипломатички Србију од каквог корака одвраћати, можда и претити, али би Србија оваквим чином наједанпут пресекала тајне намере о спојењу Босне и Херцеговине са Аустријом и Русију принудила, да боју покаже, и у таком би случају Русија очевидно као противница Србаља, србског јединства и будућности на оној страни показала се, па ако би и оружаном руком противу Србије посредовала — онда ће Срби за навеки знати на чему су с Русијом, а данашње стање Србије у таком случају не би рисковано било. Осим тога пак има начина, да се ради и без печата званичности.

Но што је главно, требало би двоје, прво споразумење између владајућих кнезова србски, и да сумња, који би после први био, не спречи сваку заједничку, и не поквари посебну радњу; Друго, да претенденти србски не употребљавају оваке прилике на своју корист.

Треба да престане једанпут старо зло народа србског, где су се поједине поглавине о владу и првенство отимали, а народ тим више страдао, што је више једном или другом привржен бивао. Нека помишле србски кнезови, да су пре свега Срби, и да ће се на њима клетва, а можда и освета народна изити, ако они буду узрок трајању беде прекоунске браће наше. Нека се угледају на човека, који је народ свој ујединио, и који је ону исту руку, којом је рану дату му у награду преврдио, пружио ономе који му је рану нанео; а пружио му је ту руку ради слоге и среће и будућности народа.

Тек ако се види, да који од позваних задатак свој сватили, или га из невестине, нерешителности и неодважности промашавају, имају право они, који у себи снагу осећају, именом будућности народа садашњост мењати — јер нико неможе бити закупник народне среће и будућности, нити има права, које историје народа заустављати.

ИЗВЕШТАЈ РЕГНИКОЛАРНЕ ДЕПУТАЦИЈЕ УГ. САБОРА

О преговорима са регником. депутацијом трој. краљевине, што је проч. у последњој седници заст. дома, овако гласи:

Регниколарна депутација, што је изаслана рад питања, која се међу Угарском с једне стране и међу Хрватском, Славонијом и Далмацијом с друге решити имају, свршила је своју мисију и подноси овај свој извештај:

Чланови се депутације пре свега састаше рад конституовања и изабраше преузвиш. г. грофа Ант. Мајлата за председника, а заступника Ант. Ченгерију за перовођу. Прва заједничка седница са изасланицима Далмације, Хрватске и Славоније држала се 9.(21.) апр. о. г. У тој се заједничкој седници предадоше међусобне веровнице (кредитиве), као што под прикључени записник показује, затим чланови се обеју депутација узајамно верификоваше и у заједничком споразумењу замолише преузвиш. г. грофа Ант. Мајлата, да се председништва прими. Још се закључило, да се записници на мађарском и хрватском језику воде и вођење мађарског записника поверио се заступнику Ант. Ченгерији, вођење хрватског записника, из средине депутације трој. краљевине, г. Ивану Перковцу. Уједно се сложише обе депутације у томе, да се саветовања предходно у приватним конференцијама држе. Од тога времена па до 4.(16.) јунија, где се друга заједничка седница држала, чинише се договори одста увек у приватним конференцијама, али тако, да је све оно, што је сад једна сад друга депутација усмено саопштавала, уједно и у нотама саопштено било, те се увек и писмено другој депутацији достављало.

У првој приватној конференцији, која се већ 9. апр. држала израдила је депутација Далмације, Хрватске и Славоније на наше питање: шта она мисли да с хрватске гледишта сматрати? ту жељу, да ми пре свега зак. чл. 42. од г. 1861. поменутих земаља у претрес узмемо. Пошто је Њег. Велич. у највишем престољном говору поменути законски чланак нашем сабору рад озбиљног промишљања и претреса предао: то се ми о садржају његовом посаветовасмо у приватној конференцији. Ми пропатисмо садржај тога зак. чланка са нашим предлозима, и замолисмо депутацију Далмације, Хрватске и Славоније да нам о неким битним точакама разјаснења даде. Наша изјава, у којој су нам примедбе и питања, придодала је записнику друге заједничке седнице, који под такође предлажемо, под бр. 1. Депутација Далмације, Хрватске и Славоније доставила нам је преко председништва свој одговор на нашу пријатељску ноту. Тај одговор поменутоме другом записнику под бр. 2. придодала. Угарска регниколарна депутација узела је тај одговор у посебној конференцији у претрес и саопштила је своје дотичне стипулације и примедбе депутацији трој. краљевине у заједничкој приватној конференцији, држањој 16.(28.) маја усмено и писмено. Ову смо ноту придодали записнику друге заједничке седнице под бр. 3.

Пошто се депутација Далмације, Хрватске и Славоније о нашој последњој ноти посаветовала, замоли напоследку 30. маја (12. јун.) чланове наше депутације, да с њоме заједничку приватну конференцију држе. У тој приватној конференцији саопштише нам изасланици поменутих земаља своју последњу изјаву усмено, и уједно предадоше нашој депутацији ноту, што је записнику друге заједничке седнице под бр. 4. придодала, с том примедбом, да су у тој ноти битне точке њ и ови х и изјава, које су од велике важности по изравнање и о којима би они желили да знају одговор угарске депутације; уједно придодале, да је та нота завршетак обширније изјаве, што ће је хрватска депутација допније предати.

Депутација поменутих земаља позове нас да што пре дамо одговор на последњу њову ноту, да би се они чланови депутације Далмације, Хрватске и Славоније, који у приморју стањују, те им бећа опасност од рата прети, што пре дома вратити могли. Прешавши преко те од стране хрв. депутације само на хрватском језику напоследку предате изјаве, која се због краткости времена није могла превести, и која се као што од поменутих депутација дознамо, највише на прошлост односи и претежно је полемичног карактера, и изјавивши, да ми себи, што се те изјаве тиче, у колико нужно нађи будемо, и даје свој одговор задржавамо — и да би одговорили жељи, што је депутација трој. краљевине изрекла, ми дакле ограничисмо наше примедбе само на ону ноту, што нам је у последњој заједничкој конференцији саопштено и у прилогу под бр. 4. наведена. Ова је наша последња изјава приложена под бр. 5. уз записник друге заједничке седнице.

Пошто се обе депутације из одпре наведених нота и изјава уверише, да без нових закључака и напуштања од стране њових земаљских заступништва за сада у преговорима не могу напред коракнути, то се у томе сложише, да свака депутација досадашњи тежај конференција и резултат, до кога се у преговорима дошло, заједно са горе наведеним нотама своје заступништву ради даљег решења предложи.

О којим питањима, на који начин и са каквим резултатом конференције и преговори међу обе земаљским депутацијама текоше: то држимо да се најјасније види из приложених нота — због чега држасмо не само да је изишло, него да није ни целисходно, да сувопарни извод из њих у наш извештај узмемо. Подпуни тежај преговора показују само те ноте у својој целокупности; само кад сабор све те списе прочита, онда може о нашем поступању судити.

Подвргавајући наше поступање тој пресуди, држимо да се можемо надати одобрењу наших комитента како у ономе, на што пристадосмо, тако и у ономе, у чему неможемо допустити.

Пошто је далматинско-хрватско-славонска депутација држала под пуну аутономију у законодавном и управном обзиру за животни услов тих земаља, без кога оне неће ни у додир да дођу са Угарском, то ми држасмо, да је умесно, да изјавимо, да смо ми са наше стране готови, ако би наине то последња реч трој. краљевине била, ту аутономију признати. Што се тога искања тиче, ако се трој. краљевина њега строго уздржи, уједно молимо овим са дубоким поштовањем за успешни закључак и за признање од стране сабора. — Пошто пак троједна краљевина обе своје досадашње одношаје према Угарској сасвим да преобрази и обе свезу међу нама на најмању меру да сведе, то држимо, да је двоструко оправдано, што у обзиру таквих територија, што су непосредни делови Угарске, држимо да се искање Далмације, Хрватске и Славоније у толико мање може испунити, у колико нам се чини непобитије право Угарске, нарочито на Међумурје и Реку. Пошто се дакле о територијалном питању не можемо обе комисије сложити, то је дакле цело територијално питање остало још нерешено, и свака је страна изјавила, да се својих територијалних права и изискивања држи.

Што депутација Далмације, Хрватске и Славоније за на-

шу важиу концессију што се тиче автономije, није ништа у промену дала, нити је приближењем каквим изравњањем унапредила, то ми са наше стране налазимо да је сасвим појатно, кад узмемо у обзир подробно упутство, којим она поштована депутација везана беше. Чланови те депутације, као што вишепут изјавише, не смедоше од чл. 42. њеног сабора ни у чему одступити. Но што њима не беше у власти, то може свакојак сабор учинити. И срданост с којом се депутације једна од друге опростише, поуздање у будућност, које се у обимних страна при разговору појављивало, утврђује нас још већма у нади, коју смо о подпуном успеху изравњања у последњој нашој републичкој изјавили.

У Пешти 13. јун. 1866.

Ант. Ченгери
провођа ретничколарне
депутације.

Пешта 18. јун. Романски предлог о народности готов је, и међу заступницима народности подељен. Има 27 §. као и србски. Дан после одгођења сабора држали су Срби, Румани и Русини заједничка саветовања, где је констатована потреба, да се на основу оба предлога један направи и поднесе, што ће се по новом састанку сабора учинити; да је и пре, боље би било. Ми ћемо оба предлога саопштити, и сравнијетелно претрести, шта је где боље. Милетић је србски предлог пре тога, при подмелној саборској седници предао председнику одбора за народности, да за сваки случај у саб. актима буде. Начини ли се један заједнички предлог, лако лако је посебни натраг узети.

(„Позор“) у бр. 182. вели: „Гракнуше на нас србски листови до немиле Бога, што смо ономадне у свом листу проговорили, да би било добро, да добије Аустрија место Млетача Босну и Херцеговину. Да људи немисле, да „Позор“ само тако мисли и говори, саопштава, шта „слободоумни“ чешки „Народни листови“ о том пишу, који веле: „као таква накнада (Аустрији за Млетке) мисли се сигурно Босна и Херцеговина, која је многим католичким Славенима напуњена, и саставља и онако целокупни део краљевства даламатинско-хрватско-славонског.“ Ми пак из те изреке „Нар. листови“ видимо само и опет потврђену истину, да људи и органи јавног мишљења могу бити за свој народ слободоумни, али тесногрудни, чим је о другом ком народу реч, где онда онако говоре, како њиховом народу или савезнику у рачун иде. „Пешти Напо“ и још више „Хон“ слободоумни су за свој народ, али не и за друге народе. „Нар. листови“ кад карактерише с Мађарима заборавише на сродно племе своје за Словаке, па и федерална ли политика није така, која би и словачки народ као члана федерације обимала. „Народни листови“ потегоше да данашњи рат Аустрије са Немачком нечине народним ратом Чеха противу Немаца, као бојећи се, да Пруска не освоји Ческу, што јој се ни у сну не снива, а сад виде, куд победа води. „Позор“ се сам назива слободоумним, али му је мало, што је досад Србе у Славонији, Хрватској и Далмацији Хрватима направити хтео, сад су му и Босанци и Херцеговци Хрвати, и њиве земље „хрватска дедовина“. Па још на чим оснивају „Нар. листови“ право, или целосходност, да се Босна и Херцеговина Аустрији приљубе — јер је „многим католичким Славенима напуњена.“ То је дакле копча Чеха с Хрватима, Нар. листови са Позором, па да ми суд „слободоумни“ Нар. листови за непристрастан и надлежан признамо? Ту ли вас боле? Дакле се по шаки католика према далеко већем броју православних суди, куда те земље припадају? Та давно смо ми увидели, да је чешко-хрватска политика у Аустрији политика западног католичког славенства, које имајући своје средиште у Аустрији, па то иде, да сањом Аустрије и друге јужне Славене, на и православне у кодо своје политике увуку, као да су Срби њив ассесоритум (пришипетља). Па то се сад тако јасно и јавно изводе. Ко ту сеје семе раздора и то на несретном пољу верозакон? Ко напада, коли је у стању обране? Је ли наша политика византијска, или је противна римокатоличка? Боље би било, да Чеси о том бригу воде, како ће Аустрија Слезка или славенски део Слезке, који чешкој круни припада и 1½ мил. душа броји, Аустрији у накнаду да дође.

Даље се води, да је Босна и Херцеговина целокупни део троједне краљевине. Ми смо у кратко историјске прте исти земаља навели, из који се види, да Хрватска, или тр. краљевина ни најмање права на Босну и Херцеговину нема, све кад би и вредило историјско назови право, које народу над народом власт даје. Међутим: *assistenti incumbit probatio* (који тврди треба да докаже). Смешно је истина, да се препирење о ражњу, док је зец у шуми — али ћемо на доказе са противу доказима одговорити. Досад смо с друге стране само пушта тврђења чули.

ДОПИСИ.

У Липову 11. јунија. Кад нам пре неколико недеља донесе „Застава“ у једном од својих бројева тај жалостан по нас глас, да је г. Петровић, протосини-
дел тимшварске дијецезе, предао неких 12 община

србско-румунски, као чисто румунска общиства, румунској арадској дијецези, између којих и Липова се броји, онда нам се овдашњи Румуни почеше светити, говорећи: „Да за нас нико не зна, да смо Срби: да морамо Румуни бити, и да комисија не ће доћи.“ Ми смо ову претњу, осећајући гдицу рану на срцу, савеликом бољом подносили, тврдо верујући, да ћемо у 19. веку насиљем румунским прогутати бити, — али на највећу радост и утеху нашу, не испаде Румунима њихова претња за руком повлаштити нас, јер добри архипастир наш В. П. г. епископ Антоније, осујети план румунски, и исцупа нас из руку њихових.

Јуче је добио налог овдашњи румунски прота од арадског епископа: да има бити код куће, јер ће ових дана расправна комисија доћи.

У том налогу стоји, да је наш обштељубљени бездински архимандрит преч. г. Живковић за члана расправне комисије од србске стране изабран. Ми се томе одвећ радујемо, јер га знамо, да је срцем и душом Србин, и да ће право наше над овдашњим црквом, по нашој праведној жељи, умети бранити.

За другог члана, који ће са г. Живковићем доћи, као нами непознато лице, имали би приметити, да би целосходније било, да преч. г. Табаковић, прота тимшварски дође, почем је он овдашњи син, па би свакој неправичности румунској доскочио. Ми и против непознатог господина, као члана комисије, немамо ништа, шта више, уверени смо, да ће се онако справити наши праведни захтевања знати понашати, како правда и његов србски дух, у којем је одгојен и којим дише, од њега захтевао буде, почем и Румуни она лица гледе да за чланове комисије изаберу, која су или синови којег од истих помешаних община, или су у њима, као у својој кући позната, а то се види отуда што су за нашу общину, од стране румунске, изабрани као чланови: овдашњи прота румунски Јов. Царан и Атанасије Рац. Овај последњи је овдашњи син, он има овде оца, матер, неколико браће и сестара, који су највећи противници наши. Дао би Бог, да не остану ове моје речи „глас вапијућег у пустињи.“ Шта ће комисија свршити, и ко ће од наше стране бранити право наше, бићу тако слободан, ако ми дозволите мало простора у вашем листу, у своје време јавити вам.

Пре 10 дана био је овде неки поручик, именом Димитрије Миловановић, који је са кнезом Карађорђевићем при последњем покрету србском овамо прешао. Истог господина је стање плача достојно, јер је готово бос у нашу варош дошао. И овом приликом показаше овдашњи Срби, да им родољубије не само на језику, него и на срцу лежи, почем му скупеше неколико форината, а браћа Антоновићи дадоше му један пар нови ципела и два фор. а. в. новаца. — Рецимо нашим липовачким Србима пред светом: Бог вас браћо живио! Јошт неко чудо доживисмо, да с очима гледамо како наша браћа из Србије лутају по Аустрији, особито у данашње време, кад је цела Европа у забуни, и кад би овакови људи од велике ползе по нашу Србију били. Желити би било, да србска влада заборави на давнашње увреде и погрешке Карађорђевићевих приврженика, и да их помиљује, примивши их у пређашњу службу. Чујемо, да оваких бегунаца имаде 30, који по Аустрији лутају, и који су сви чиновници пређе у Србији били.

Ја не желим данашњом влади пребацити, али само толико у агар истине кажем, да Србија потребује научене људе, да их поштује, а не још да их гони, почем оваковим поступком држава слаби, а ни мало не јача.

Ми би се радовали, кад би из званичних србских новина дознали, да је Србија увидела данашњу потребу овакових научених људи.

Напоследку јошт и ово: Ове године служећи румунски епископ из Арада у својој саборној цркви на Васкрсење Христово, певао је „Христово воскрес“ и србски Неки Румуни, мајстори, озлојеђени поступком њеног епископа, па га туже варошком капетану, претећи, да ако их не задовољи, да ће даље сатисфакцију тражити. Капетан им одговорно, да то његов посао није и да се он у то не меша.

† Београд 5. јунија. У ово време, кад тежки догађаји свему свету бригу задају, ми овамо живимо безбрижно, „а што неби кад су нам царев и дод ади“, као што врачарска влада с намером учаше народ да говори и твори. Знате како један министар србски у зиму 1857. год. рече, да за његову столицу јамчи прво султан у Цариграду, па онда све велике силе; а незнађаше јадан, да силе кад им донесе потреба и рачун, страју у своју торбу и целе омање дужаве, а камо ли понеку слабу владу, која у народу свом ослона нема и нетражи.

Но како је опасно кад се народу од стране саме владе побија поуздање у себе, кад се вечно поступа с њиме, као с незрелим и рђавим дететом: могло би се, недај Боже, сада показати. Приближује се време, да се нешта за ову или ону владу, за овог или оног министра, већ једино за опстанак отаџбине, за будућност народа нашег. Па сучим ћемо пред лицем света оправдати и доказати европску потребу, да нам се земља одржи и рашири, да се окружи природним грани-

цама својим? Да ли ћемо то учинити старом педатско-полицијном системом, која се држала шпијунима и бајонетима, или живим напредком, општим поверењем и јаком народном владом, која неби зазирала од народне слободоумно изабране скупштине, која би тражила подпоре у јавном гласу народном, у добро уређеним судовима, у слободној општини и штампари, која би могла у свако доба једном речи прикупити око себе сву моралну и материјалну народну снагу, која би с одушевљеним народом могла сваки час грунути куда је патриотство и разум повуче, и најпосле покварити сваки рачун бездушној дипломатији, ако би ова у својим прим плановима избрисала име држави србској.

У овом смислу чини ми се, да је већ време, да међу собом престанемо од којекаквих малодушних личних освета, па да великом цели Србства једино руковођени, оставимо на страну и заборавимо све личне омразе да све почињене увреде и неправде као људи од срца и карактера поправимо и загладимо, да се скупимо око једне заставе, заставе за србску слободу. Ко буде јунак да ту заставу развије по свима крајевима србским, њему да се сви поклонимо.

Као што је ово наше доба ретко и велико, тако и Срби патриоти треба да буду велики, духом и срцем, дорасли, да показују пут народу у овој бури и опасности. Дружичје поплавиће нас река светских догађаја, и ми ћемо потонути растргани на четири стране и па трошном лађици без снажних корманаша. Па недај Боже, да и ми закукамо као некада Израјлићи: „на рјекама вавилонских сједохом и плакахом!“

П. Београд 15. Кад вам неби јавио за беседу коју је овдашње певачко друштво наше давало, 12. о. м. у дворани велике школе; држим да би штета била, да се што је племенито и значеће несаопштава, и јавности не преда. Певанку ову приредио је наш вредни и славни вештак садашњег доба, Славенин г. Јенко, на певачки учествовали су наша оностранна браћа Панчевци и Земунци; света је било мноштво, колико је год могла дворана да у себе смести. На певачки беше и кнез Мијанло и г. министри просвете и правде, посланик аустријски и многи свет отијеније класе, а тако видесмо и саме друге вере, који се нашом народном напредку радују. Певање одпочело је у 7 сати у вече, и трајаше добар сат певало се у заједници прву и последњу песму, осим тога свако друштво по две песме, и Земунци и Панчевци изазвала је публика са задовољством више пута, особито панчевци показаше какво је семе г. Јенко међу Панчевце посејао, не мање и сам г. Ажичар, чех садашњи њив короправитељ видило се, са каквом вољом ту вештину међу нашом браћом развија, да их је милина слушати. Земунци су исто тако ваљаност посведочили, видило се, да се и г. Хорејшек живо заузима и код Земунца, само им је за сад дружина мала, дало се приметити; али не што је наше, сва су три друштва сваке хвале заслужна. Избор песама беше на своме месту, све славенски, већином се певало чешки; тако да их и сами Чеси неби били у стању ватреније извести у делу. — Сва је публика била тога вечера усхићена и задовољна, јер уживаше под ведрим небом вечерњу тиху, у милну и значајну певачку србског анђелског збора, врстних соколова. — Кнез Мијанло после ватрене песме, на завршетку деје свакоме крвца узкипити морала, у „Бој“, „Ево деснице верне“ — праћен је од целе публике са живим одушевљењем са живио! За тим се ишло у дворану код круне гди је наше друштво вечеру уготовило за своје госте, ту се договарало о слоги и зближавању, споразумењу заједничка напредка и што чешћем састајању наши певачки дружина до саме зоре, и све развије се задовољно, понесавши леп спомен од лепшег призора слоге и братског састанка у србској престолници; дај нам Боже да доживимо и чешће овакове састанке, о којима се г. Јенко нарочито стара, па шат кад и плод с тих састанака доживемо. — Нек се само ради то нам Бог некрати.

Смедерево, 12. јунија. Данас по подне приопеше амо из Базјаша 943 сапука пушака, у сваком по 20 свега, дакле 19,800 пушака. У Дубравици очекују се до који дан још 20,000 пушака. Ако сам добро извештен, наручено је за Србију још 24,000 пушака „Лефосе“ код једног бечког фабриканта, а аустријска влада која врло добро стоји са данашњом владом, дозволила је овој да слободно извози оружје из Аустрије.

Стране земље.

БЕЛГИЈА. Неки листови доносе гласе, да је Белгија у овај мах ипак у опасном положају спрема Француске. Као да би се правно план у Паризу о „анексији Белгије“, под условом: да се њеном краљу направи нова краљевина у Немачкој. Додају још, да је белгијски краљ био имао намеру да са краљем иде у походе у Париз, али је сад писао дару да за овај мах неможе Белгију остављати. — Париски лист „Конституционал“ јавља да се по Белгији непрестано дражи на убијство краља. У бр. 21. листа: „Le Grélot“ изишла је једна карикатура и један чланак под називом: „Отварање лова на злочине зверовете.“ Иште се, да народ суверен изда заповест, да се лове

кривине главе, и драже се пријатељи човечанства који би желели избећи велике несреће, спречити велика зла, да утамаке оне који се издају да су пастири народа, а овамо су злочини зверови.

РАТ У ИТАЛИЈИ И У НЕМАЧКОЈ.

Италијанско-аустријски рат.

— Чули смо аустријске телеграме о „боју на Кустози“, а ево како се о боју Италијанца са Аустријанцима телеграфисало из главн. италијанског табора у Флоренцију 13. (25.) т. м. у 4 сахата по подне:

„Јуче ујутру, пошто су прешли преко Минчија, лево крило и средина војске управе се према Валецији и Вилфранки. Они буду жестоко нападнути свим сједињеним силама Аустријанаца. Положај се добијао, губио и опет добијао. Крајева војска развила је много рабрости противу много већих сила аустријских. Увече крајева војска држала је још Гомто и Валецију. Данас она се спрема да енергично брани Гомто, Волту, Капријану и Солферино. Јуче смо претрпели велике штете. Принц Амадеус, генерал Черале и други виши официри рањени су, неки лакше, неки теже. Генерал Вилареј погинуо је. Принц Хумберт показао је дивну раброст. Ране принца Амадеуса нису опасне. Генерал Чијалдини, са целом његовом војском држи се тврдо у своје положаје на Паду. 600 ухваћених аустријских официра и војника послани су у Милано.“

Истог дана (13. т. м.) јавило се телеграфом из Брешије ово: „Данас је било окршаја између Гарибалдоваца и Аустријанаца на друму од Понте-Кафаро у Лондроне. Аустријанци су убијени, они су оставили на бојишту неколико мртвих и рањених. Од Гарибалдоваца нити је који погинуо, нити је који рањен био.“

Још се 13. т. м. и ово из Флоренције телеграфисало: „Флота (италијанска) оставила Тарент 11. (23.) јунија. Незна се управо куд је отишла.“

Бечки листови доносе следећи телеграм из Флоренције, од 14. (26.) јунија:

„Из Циндизоле јавља се данас о боју на Кустози ово: Сила Аустријанаца износила је 60,000, они су имали силе топова и све њихове коњаничке регименте. Италијани оставили су освојене токове тек, пошто су Аустријанци небројене помоћи добили. Увече су се и Италијани и Аустријанци са узетих токова натраг повукли.“

Одељење Гавоне узело је на јуриш Кустозу и један део Монте Торе, а бранило је те токове до вечера противу непријатеља, који је више пута нападао. Тако исто и одељење Еудизија заузеле је један део Монте Торе и Монте Кроче, а одељење Сиртори заузеле је С. Лучија и те токове држане су такође до вечера.

Резерва првог одељења дошла је на леве брежуљке од Валеције, и задржавало је аустријске силе испред који се одељење Черале натраг повлачило морало. Одељење Биксио и коњаници заштићавали су повлачење, које се у реду чинило.

Италијански коњаници имали су више бојева са аустријским коњаницима. Италијански губитци су велики, али се мисли да су аустријски још већи. Осим Чералеја, рањени су и генерали Дурандо и Гозани.“

Даље саопштавају из Беча и овај телеграм из Флоренције од 14. т. м.:

„Италијански листови изјављују сви да једног тврдо решење земље, да учини и последњу жртву, да би италијанска војска до последње капи крви војевала за потпуно ослобођење Милана. Ако се није првом битком успело, онда то треба само да удвоји нашу енергију и одважност. Земља има потпуно уверење у јунаштво војске, и несумња о сјајном последку. Флота једва чека да се на делу огледа; војска, у добром реду, захтева, да на ново у ватру иде; нове силе под Чијалдинијем очекују скору заповест. Јавно мишљење је мирно и одважно.“

У бечким листовима читамо један телеграм из Вероне од 16. (27.) т. м., који гласи: „Гарибалдине чете указале се јуче по подне пред Пескијером и нападају у јужној Тиролској тамошњу аустријску војску.“ У истом телеграму каже се, да „број Италијана заробљених у првој битки, износи око 4000, иррачунајући у то и непријатељске рањенике, који су Аустријанцима у руке пали, и који се са аустријским рањеницима заједно лежују и лече; а тихих рањеника има више хиљада.“ Најпоследње се јавља, да су Аустријанци задобили 14 итал. топова, и још много других ствари, а да сами нису изгубили ни једног топа.

Из главног аустријског табора Цербаре јавља се 15. т. м., да је италијанска војска оставила целу линију Минчија, па да је и онај део итал. војске, који је био прешао преко Пала опет се преко те реке натраг вратио.

„Пестер Лојд“ саопштава један телеграм из Беча од 16. (28.) т. м., по коме су италијански добровољци били упали у Јулијане, али их је парска војска, сједињена са инсбрушким стрелцима, натраг узбила.

По званичном извештају што је из Вероне послат војеном министарству у Бечу, аустријски губитци у првој битки са Италијанцима, по досад ухваћеном рачуну, оваки су:

У 5 одељењу војске: пало је мртвих 212, рањени су 904, а за 561 незна се где су; то чини свега 1677 људи, међу којима су 57 официра. У мантовској војсци, која је из града у бој излетала, погинула су 3, рањени су 19, а за 18 незна се где су; то чини укупно 40 људи, међу њима су 5 официра.

У 7 одељ. војске, које се такође бориле у боју код Кустозе, незна се још колико је људи изгубљено; рачуна се од прилике да тај губитак износи до 1717; а гласови се разликују по којима као да је и двапут толико изгубљено.

У листи оних који су у боју код Кустозе пали, налазе се и ова имена: панчевачке регим. мајор Димачек, кап. Димели, поруч. Јов. Милитаров и Јосиф Милошевић; а запали су тежих рана: капетан Глишо Беланов, кап. Тодор Богдановић. Лако су рањени: кап. Јосиф Михајловић, надп. Прокоп Физеман, поручици: Рогожарски, Мат, Гет Крен, Готфрид. Од момака је 51 погинуо, а 262 рањено је.

Рат Немаца међу собом.

Аустријанци су започели 15. (27.) јунија крваве бојеве са Прусима, који су у северној Чешкој пробили. Ево како телеграме о тим бојевима у бечким листовима налазимо:

Војена команда у Минхенграцу јавља 15. (27.) т. м. у 4 сах. по подне: „Синоћ на мосту од Подола, северно-источно од Минхенграца, отворила се жестока битка, која се

заман била до 2 сах. у јутру. Са аустријске стране изгубљено од прилике 300 људи.“

Из Прага истог дана телеграфишу: „Данас је аустријско-пруски војски изгубљено од прилике 150. По њиховом казивању била је те ноћ велика битка на Подолу код Минхенграца. Подол је Прусима јако обсађен; узет је аустријском војском на јуриш — Доје и други воз рањеника, а очекује се и трећи.“

Из Пардубица стигао је 15. т. м. по подне овај телеграм: „од 10 сах. пре подне чују се непрестано пушке и топови између Најштата и Находа. Пруси су код Скалице узвијени. Коњаници ступају у бој.“ У вече у 6 сах.: „Пруси су узвијени, и у брзом повлачењу оставили су на месту њихове мртве и рањене.“

Из Јозефштадта званично се телеграфисало, од 15 т. м. поноћу: „шесто одељење војске (Раминг), које је машинирало у Скалице, буде јутрос нападнуто од Пруса са висова: Високово и Венцелсберг; после кратке али ватрене борбе узму Аустријанци на јуриш исте висове. Око подне су Пруси наново напали на Аустријанце, али су их они одбили. — Сутра (16) очекује се велика битка.“

Војена команда у Краковској јавља 15. т. м.: „Освицима са великом силом нападнуто, брани се храбро аустријском војском. Губитци су велики. Пет официра погинули.“

По једном телеграму из Прага 16. (28) јунија: очекује се нови бојеви са Прусима. Северозападна Чешка слободна је од Пруса. Ови се утврђују на Кумергебургу, недалеко од Нимеса (3 1/2 миље северно-западно од Минхенграца у чешко-липајском округу). У Саксонској проглашено је ратно стање са претким судом. Дрезден се утврђује.

17. (29) т. м. доноси пражки лист Политика овај телеграм: „Аустријанци стоје пред Глазом у пруској Шлезји. Баварци и Саксонци помакли су се напред. Војвода Габленц (који је био државним намесником у Холштајну) постигао је пред Тратенауом сјајан успех. Чешка Лајпа остављена је од стране Пруса. Непрестано се бије.“

Из Аша телеграфишу 17. т. м.: „Баварци примичу се Саксонској.“

Из Пардубица јављају телеграфски 17. о. м.: „Пруси су јуче Аустријанцима под Габленцом сасвим потучени, оставили су ишаду мртвих и рањених на бојишту и повукли су се у пруску област према Глазу. Пруси који су јуче заузели Јичин, буду нападнути одељењем коњаники генерала Еделсхајма изгнани су из Јичина и отерани натраг према Турпау. Услед тога Пруси су прошле ноћи хитно оставили Мелник, Даубу и Лајпу, и повукли су се натраг према Нимесу.“

Као што „Пестер Лојд“ из Беча телеграфишу, једно одељење пруске војске дотерано код Освицима на саму границу, дочекало је ту руском стражом и одма је обезбужано.

Најновије.

— Званичне бечке новине јављају, да је јуче (17.) сва аустријска војска у Чешкој налазила се на

О Г Л А С И.

Бр. 2285. аб. Од магистрата кр. гистратског вел. кикиндског:

Објава.

Треће четврти кикиндске, башахидске, обе поље меленачке, куманске, обе поље фрањевачке и крстурске општине право точења пића, даље, право риболова у крстурској, јозефовачкој, фрањевачкој општини и право употребљавања дистрикталног магистрата налазеће се, издаваће се 11. (23.) јулија 1866. год. путем јавне дражбе, која ће се у дистри. рачуноводству истог дана у 8 сати ујутру и то: на штету дојакошњи закупника на време од 1. августа 1866. до конда октобра 1866. године највише даватељу под закуп.

Подробна услова сврху ови закупни права могу се у свако доба код дистри. бележничтва (подбележника Павковића) увидети.

Сваки лиценат имаће 10 процената у име пишманлука у руке на ову цел одређеног одбора још пре упочете дражбе положити.

ЈОВАН ШТЕКБАУЕР

ТИШЉЕР у ПЕШТИ,

препоручује своје најбоље, њиме у Мађарској најпре направљене

справе за разлађивање (Külapparate)

потребне за ГОСТИЛНИЦЕ и КАВАНЕ, за КОНДИТОРАЈЕ, ФОТОГРАФИЈНИЦЕ, КАСАНИЦЕ итд.

Те справе особито су ваљане због знатне заштеде у леду која се њима постижава; у томе надиласе све досадање справе за разлађивање, као што то признају сви који су их употребљавали за ових шест година одкако се продају. Оне стају:

Нр. 1 на један аков за точење	фор. 60
Нр. 2 на један аков за точење а са јеловником озго	80
Нр. 3 на један аков за точење а са јеловником озго	80
Нр. 4 на два акова, један за точење, а један за лађење	120
Нр. 5 на два акова, један за точење, а један за лађење, а озго два буренцета у резерви	130
Нр. 6 на два акова, један за лађење, а један за точење, са јеловником озго	130
Нр. 7 на четири акова, два за точење, а два за лађење	180
Нр. 8 иста справа на 2 бурета, свако по 80 оканица (Mass) са справом за увлачење	237
Нр. 9 на 1 буре са 80 оканица, са справом за увлачење	140

Нр. 10 подрумска справа за топле пиварске подруме, цела од чамовине са двоструким странама, на једно буре 30 ф., на два буререта 40 ф., на три бурета 50 ф., на четири бурета	фор. 60
Нр. 11 справа за држање меса, и она од чамовине са двоструким странама по величини од 30 фор. до	100
Нр. 12 справа за држање леда, чамова, са двоструким странама, по величини од 30 ф. до	100
Нр. 13 справа у којој се вода са мало леда за 4—5 дана сасвим ладна и чиста одржати може; за један аков 50 ф., за два акова	70
Нр. 14 справа за сладолед, за две кутије 20 ф., за три кутије 30 ф., за четири кутије 50 ф., за пет кутија 65 ф., за шест кутија 80 фор., за седам кутија 90 ф., за осам кутија	100
Нр. 15 за јела и пиће сваке струке од 30 ф. до	200

Адреса: Johan Stöckbauer, bürg. Tischlermeister in Pest, Königsgasse Nr. 16.